

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра Бухгалтерського обліку та аудиту
(повна назва кафедри)

Допущено до захисту

Завідувач кафедри _____

(підпис)

Лоханова Н.О.

(прізвище та ініціали)

«__ __»_

_____2018 р.

ВИПУСКНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня бакалавра

зі спеціальності облік та аудит

за темою:

«Облік, контроль та аналіз витрат торговельного підприємства
(на прикладі ТОВ «Таврія В»))»

Виконавець

студентка ЦЗФН групи 42

– Шерер Юлія Ігорівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник

викладач

(науковий ступінь, вчене звання)

– Мілько Людмила Вікторівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Одеса 2018

ЗМІСТ

	Стор.
ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ	
ВИТРАТ ТОРГІВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА	5
1.1. Економічна сутність витрат торгівельної галузі	5
1.2. Класифікація витрат підприємств торгівлі з погляду процесу прийняття рішень	9
1.3. Проблеми визнання витрат та їх оцінки за П(С)БО та МСФЗ	16
РОЗДІЛ 2 ПРАКТИКА ОБЛІКУ ВИТРАТ В ТОВ «ТАВРІЯ В»	25
2.1. Загальне ознайомлення з підприємством та організацією обліку	25
2.2. Формування та облік собівартості реалізованих товарів	28
2.3. Облік витрат, що забезпечують обіг товарів на підприємстві	34
РОЗДІЛ 3 КОНТРОЛЬ ТА АНАЛІЗ ВИТРАТ ТОВ «ТАВРІЯ В»	44
3.1. Організація внутрішнього контролю на підприємстві	44
3.2. Аналіз витрат підприємства	54
3.3. Можливості вдосконалення обліку та внутрішнього контролю	65
ВИСНОВКИ	72
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	77
ДОДАТКИ	83

ВСТУП

Актуальність теми. Торгівля є однією із найбільш розвинених галузей економічної діяльності. Кількість торговельних підприємств як оптових, так і роздрібних щороку збільшується. А тому основним завданням ефективної діяльності торговельних підприємств залишається оптимізація витрат.

Зниження рівня витрат є джерелом зростання прибутку, який дає можливість розвивати матеріально-технічну базу підприємств торгівлі та поліпшувати рівень обслуговування споживачів.

В умовах глобалізації економіки торговельні підприємства опинилися в жорстких лещатах міжнародної конкуренції за кращу ціну та кращу якість. Щоб успішно діяти на ринку необхідно забезпечити своєчасне прийняття управлінських рішень щодо оптимізації витрат на основі якісної облікової інформації. Саме облікова інформація повинна забезпечувати досягнення поставлених цілей і завдань, які використовуються на різних рівнях управління підприємством.

Окремі питання теорії та методології бухгалтерського обліку витрат знайшли відображення у працях таких вітчизняних науковців як Ф. Ф. Бутинець, Ю. А. Верига, С. Ф. Голов, В. М. Костюченко, В. О. Озеран, В. В. Сопко, М. С. Пушкар та ін. Однак, ряд проблем, пов'язаних із відображенням у фінансовому обліку витрат торговельних підприємств та їх оцінкою, залишаються недостатньо розробленими та вимагають вирішення.

Мета і завдання дослідження. Метою випускної роботи є наукове обґрунтування шляхів вдосконалення обліку та контролю витрат торговельних підприємств з метою підвищення ефективності управління ними, що є дуже важливим в сучасних умовах господарювання.

У зв'язку з поставленою метою основними завданнями дослідження є:

- розкриття економічної сутності витрат торговельної галузі;
- визначення основних елементів облікової політики щодо обліку витрат торговельного підприємства;

- дослідження системи обліку та внутрішнього контролю витрат торгівельного підприємства;
- економічний аналіз витрат торгівельного підприємства;
- визначення напрямків удосконалення обліку та внутрішнього контролю в системі управління витратами обігу досліджуваного підприємства.

Об'єкт дослідження. Об'єктом дослідження є система обліку і внутрішнього контролю витрат товариства з обмеженою відповідальністю «Таврія В».

Предмет дослідження. Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних і практичних аспектів обліку, контролю та аналізу витрат у Товаристві з обмеженою відповідальністю «Таврія В».

Методика дослідження. Методичною основою дослідження є загальнонауковий діалектичний метод, методи індукції, дедукції. В процесі дослідження використані прийоми оцінки, зіставлення, порівняння, групування, класифікації, а також статистичні методи.

Інформаційна база дослідження. В процесі дослідження вивчені роботи вітчизняних і зарубіжних авторів, законодавчі і нормативні акти з питань економіки, підприємницької діяльності, оподаткування, бухгалтерського обліку, контролю і економічного аналізу, матеріали періодичних видань, статистичні довідники, реєстри обліку та звітності ТОВ «Таврія В», за 2015 – 2017 рр., яке спеціалізується в галузі роздрібної торгівлі продовольчими та непродовольчими товарами. Випускна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних літературних джерел, додатків.

Публікація та апробація результатів дослідження. Результати дослідження впроваджено в господарську практику ТОВ «Таврія В».

За матеріалами дослідження підготовлено до публікації наукову статтю: «Проблеми визнання та оцінки витрат в умовах трансформації фінансової звітності відповідно до вимог МСФЗ».

ВИСНОВКИ

За результатами проведеного дослідження зроблено наступні висновки та пропозиції.

В ринкових умовах досить актуальним є питання обліку витрат підприємства. Оптимізація витрат забезпечує дотримання режиму економії ресурсів та дозволяє підвищити рентабельність. Прибуток торговельного підприємства безпосередньо залежить від величини витрат. Зменшення їх шляхом ефективного управління без зниження обсягів реалізації, валових доходів, обумовлює можливість збільшення прибутку.

При визнанні та оцінці витрат досліджуване ТОВ «Таврія В» використовувало у досліджуваному періоді Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати». Згідно змінам, внесеним у Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» починаючи з 1.01.2018 р. досліджуване підприємство входить до групи підприємств, що становлять суспільний інтерес та повинні складати фінансову звітність за МСФЗ. Але, у складі Міжнародних стандартів фінансової звітності відсутній аналогічний стандарт, а це, в свою чергу, ускладнює процес управління витратами.

Порівнюючи оцінку та відображення в обліку витрат за П(С)БО та МСФЗ ми виявили відмінності за такими ознаками.

Регламентуючі стандарти – за цією ознакою необхідно враховувати загальні питання витрат, які розглянуті у МСФЗ 1 «Представлення фінансової звітності», а також стандартів, що регламентують облік окремих об'єктів обліку.

Визначення термінів – в П(С)БО 16 «Витрати» наводиться детальний перелік витрат, які не визнаються витратами та не відображаються у Звіті про фінансові результати, але в МСФЗ такий перелік відсутній.

Класифікація та групування витрат – МСФЗ передбачає розмежування в звітності статей витрат, що виникають в процесі звичайної діяльності та не пов'язані із звичайною діяльністю. П(С)БО 16 класифікує витрати за видами

діяльності, економічними елементами та статтями витрат.

Визнання витрат – за МСФЗ витрати визнаються на основі зіставлення між сумами понесених витрат і прибутками по конкретних статтях доходів, що припускає одночасне визнання прибутків і витрат, що виникають безпосередньо і спільно від одних і тих же операцій. П(С)БО 16 «Витрати» визнає їх в момент вибуття активу або збільшення зобов'язань, які призводять до зменшення власного капіталу. Витрати визнаються одночасно з визнанням доходу, для отримання якого вони були здійснені.

Оцінка витрат – у МСФЗ не наведено спеціальні правила оцінки витрат в окремому стандарті, але вони існують у відповідних стандартах, що регламентують облік окремих об'єктів. В П(С)БО 16 «Витрати» відсутні правила оцінки витрат, але окремі особливості витрат на запаси викладені в П(С)БО 9 «Запаси».

Існують суттєві розбіжності і при відображенні витрат майбутніх періодів у складі витрат. При складанні звітності за МСФЗ необхідно провести перекваліфікацію таких витрат. З цією метою проводиться аналіз кожної статі та застосовуються критерії визнання, описані в МСФЗ.

В міжнародній практиці щодо обліку витрат використовується принцип суттєвості інформації, згідно якому в структурі Звіту про сукупні прибутки та збитки повинна бути відображена тільки та інформація, яка впливає на фінансовий результат звітного періоду. Крім того, розрізняють два варіанти складання Звіту, за яких статті витрат поділяються на підкласи: за методом характеру витрат та за методом функцій витрат.

Міжнародними стандартами бухгалтерського обліку формат Звіту не регламентується, що уможливорює застосування обох методів.

Підсумовуючи викладене слід зазначити таке. Між системами відображення витрат в обліку та звітності є багато спільного але й існують деякі відмінності. Це зумовлено тим, що в основі П(С)БО Україна використала міжнародні стандарти. Проте аналіз складу та змісту статей Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) показав його відповідність вимогам

МСФЗ.

Дослідження діючої системи обліку витрат в ТОВ «Таврія В» свідчить про таке.

Підприємство має значну та змінну номенклатуру товарів з приблизно однаковим рівнем торгової націнки. Облік товарів, що знаходяться на полках торгових об'єктів, здійснюється у продажних цінах. Собівартість реалізованих товарів визначається на підприємстві за методом ціни продажу. Середній відсоток торгової націнки визначається в цілому по сукупності товарів, що знаходяться на прилавках.

Слід зазначити, що рівні торгових націнок по різних групах товарів різняться. У такій ситуації, щоб не допустити викривлення собівартості реалізованих товарів, розподіл торгової націнки, на наш погляд, доцільно робити окремо по кожній групі товарів з приблизно однаковим рівнем торгової націнки, забезпечивши при цьому накопичення відповідної інформації в розрізі таких однорідних груп (видів) товарів.

Облік витрат в ТОВ «Таврія В» організовано за економічними елементами та комплексними статтями із використанням рахунків 8-го та 9-го класів.

На підприємстві використовується рахунок 811 для відображення усіх виплат, пов'язаних з оплатою праці працівників. Це порушує вимоги Інструкції № 291, якою передбачено окремі субрахунки для нарахування окремих видів виплат працівникам.

Результати аналізу витрат досліджуваного підприємства свідчать про таке.

Загальний розмір витрат аналізованого підприємства значно перевищує обсяг товарообороту протягом трьох аналізованих років. Індекс рівня витрат > 1. Загальний розмір перевитрати коштів склав 118923 тис. грн. Це свідчить про те, що аналізоване підприємство має негативну тенденцію до збитковості.

Аналіз загального обсягу торгівельних витрат у розрізі складових показав нерівномірну їх динаміку протягом досліджуваного періоду. Зменшення

загального обсягу витрат у 2017 році відбулося загалом за рахунок зменшення розміру собівартості реалізованих товарів. Збільшення спостерігається по адміністративним витратам та витратам на збут. У складі витрат, що не включаються у собівартість реалізованих товарів переважне місце займають витрати на збут.

Розмір витрат на збут аналізованого підприємства у 2017 році значно перевищує обсяги збутових витрат попередніх років. Найбільшу частку витрат у загальному розмірі витрат на збут протягом трьох аналізованих років займають інші витрати на збут. Найменшу – витрати на оплату праці.

Щодо середньої заробітної плати, то темпи її зростання протягом аналізованих років значно випереджали темпи зростання продуктивності праці. Це свідчить про незадовільну організацію заробітної плати на підприємстві. Керівництву слід звернути увагу на обґрунтованість штату персоналу збуту місячних окладів та інше.

Оцінка динаміки витрат обігу з урахуванням впливу цінового фактору показала зниження їх рівня до товарообороту порівняно з тим рівнем, який був би на підприємстві, як би ціни і тарифи у звітному році не змінювалися. Індекс впливу зміни цін на рівень витрат обігу становив 0,59.

Аналіз показників результативності управління витратами на збут свідчить про те, що за досліджуваний період темпи росту витрат на збут перевищують темпи росту товарообороту. Таким чином, можна зробити висновок, що методи і прийоми управління, які використовуються ТОВ «Таврія В», не забезпечують належну ефективність господарювання.

Дослідження стану обліку та внутрішнього контролю витрат на підприємстві ТОВ «Таврія В» виявило недосконалість організації, технології збору й обробки інформації. Дані про рівень витрат отримують із значним запізненням і в узагальненому вигляді, що знижує оперативність обліку та ускладнює пошук резервів для поліпшення діяльності.

Зокрема, на досліджуваному підприємстві немає внутрішнього звіту, де б узагальнювалась інформація про собівартість реалізованих товарів за окремими

їх найменуваннями, товарними групами, матеріально відповідальними особами, торговельними відділами та торговельними об'єктами. У п. 3.3 випускної роботи запропонована відповідна форма звіту, яка, на наш погляд, сприятиме визначенню більш достовірного фінансового результату від операційної діяльності підприємства та дасть можливість здійснювати оперативний контроль за витратами обігу на рівні окремих торговельних об'єктів, що входять до торгівельної мережі «Таврія В».

Значна сума витрат досліджуваного підприємства спрямовується на товарозабезпечення. Це витрати на формування договірної політики з постачальниками товарів та на їх замовлення, оплата праці товарознавців і відрахування на соціальні заходи з неї, поштово-телеграфні та інші витрати. Цю групу витрат пропонуємо обліковувати на окремому субрахунку 931 «Витрати на товарозабезпечення».

Зважаючи на те, що не усі товари, що надходять від постачальників, відразу поступають на полки торгівельних об'єктів, частина із них зберігається, на центральному складі, вважаємо доцільним витрати на зберігання товарів обліковувати на субрахунку 932 «Витрати на зберігання товарів роздрібної торгівлі».

З огляду на особливості здійснення господарської діяльності в роздрібній торгівлі й необхідність забезпечення на досліджуваному підприємстві дієвого внутрішнього контролю за витратами обігу та резервів їх зниження, вважаємо за доцільне розширити склад витрат, що відображаються за деякими статтями адміністративних витрат, і витрат на збут в аналітичному обліку.

Наведені рекомендації сприятимуть більш повному розкриттю даних про витрати досліджуваного підприємства та їх елементи, що, у свою чергу, призведе до поліпшення інформаційного забезпечення процесу управління витратами обігу на рівні торгівельних об'єктів (торгівельних центрів) ТОВ Таврія В, а отже, більш ефективної їх діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Адамович Н. Безкоштовні роздачі в ході рекламної акції продажу [Електронний ресурс] : Factor Податки та бухгалтерський облік, 2017, № 100. - Режим доступу: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2017/december/issue-100/article-32721.html>. – Назва з екрану.
2. Алешкина Н. Витрати на маркетинг [Електронний ресурс] : Factor Податки та бухгалтерський облік, 2017, № 100. – Режим доступу: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2017/december/issue-100/article-32715.html>. – Назва з екрану.
3. Алешкина Н. Негативний результат – теж результат, або Про витрати на маркетинг [Електронний ресурс] : Factor Податки та бухгалтерський облік, 2017, № 100. – Режим доступу: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2017/december/issue-100/article-32725.html>. – Назва з екрану.
4. Бланк И.А. Торговый менеджмент. – 2-ге вид., [перероб. та доп.]. – К.: Вид-во «Ника-Центр», 2004. – 546 с.
5. Бутинець ТА. Внутрішній контроль: суть і зміст / ТА Бутинець // Вісник Житомирського державного технологічного університету. Економічні науки. – Житомир : 2008. – № 2(44). – С. 31– 42.
6. Войтенко Т. Євробухоблік: яким він буде? [Електронний ресурс] : IFactor Податки та бухгалтерський облік. – Режим доступу: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2017/november/issue-89/article-31776.html>. – Назва з екрану.
7. Германенко Л.М. Витрати як економічна категорія та об'єкт обліку// Науковий вісник Миколаївського державного університету імені ВО Сухомлинського. Серія: Економічні науки, 2014. – Вип. 2 (97) – С. 1380 – 1384.
8. Голенко О. Рекламна інформація про виробника, розміщена в місці торгівлі [Електронний ресурс] : Factor Податки та бухгалтерський облік, 2017, № 100. - Режим доступу: [https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2017/december/issue-](https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2017/december/issue-100/article-32721.html)

- 100/article-32726.html. – Назва з екрану.
9. Гринів Б.В. Економічний аналіз торговельної діяльності. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 392 с.
 10. Зверяков М.И. Теоретические проблемы формирования национальной экономической системы: монография / М.И. Зверяков. – Одесса: Астропринт, 2012. – 352 с.
 11. Зверяков М. І. У пошуках виходу з кризи / М. І. Зверяков // Економіка України. – 2013. – №8. – С. 4–22.
 12. Індекс продовольчих цін ФАО [Електронний ресурс] :MilkUA.info. – Режим доступу: <http://milkua.info/uk/post/indeks-prodovolcih-cin-fao-prodovzue-zrostati-ricne-zrostanna-sklalo-7>. – Назва з екрану.
 13. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. Затверджена наказом М-ва фінансів України від 30.11.1999 р. № 291. [Електронний ресурс] : Міністерство фінансів України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0114-04>. – Назва з екрану.
 14. Ковальчук І.В. Економіка підприємства : навч. посібн. / І.В. Ковальчук. – К.: Вид-во «Знання», 2008. – 679 с.
 15. Ковтун Т.В. Система внутрішнього контролю як невід'ємний елемент операційної системи підприємства / Т.В. Ковтун // Вісник Хмельницького національного університету. – 2009. – № 6. – Т. 1. – С. 65–170.
 16. Кондрашова Т. Міжнародні та національні стандарти бухгалтерського обліку: порівняльна характеристика / Т.Кондрашова, О.Соболева // Економіка. – К., – 2009. – № 4. – с.16 – 20.
 17. Корінько М.Д. Контроль та аналіз діяльності суб'єктів господарювання в умовах її диверсифікації: теорія, методологія, диверсифікація : [монографія] / М.Д. Корінько. – К. : ДП "Інформ-аналіт. Агентство", 2007. – 429 с.
 18. Куцик П. О. Внутрішній контроль у системі управління вищими навчальними закладами / П.О. Куцик // Облік, аналіз і контроль в системі управління підприємством: теорія і практика : мат. III Всеукр. наук.-практ. конф. (19–21 червня 2009 р.) [відп. ред. З.В. Герасимчук]. – Луцьк : РВВ

Луцького національного технічного університету, 2009. – 260 с.

19. Кучеркова С.О. Трансформація звітності щодо обліку фінансових результатів за МСФЗ // С.О. Кучеркова, Облік і фінанси АПК, № 4. – 2011.
20. Макарук Ф.Ф., Куцик О.О. Внутрішній контроль витрат діяльності ринків: організаційно-управлінський аспект [Електронний ресурс] : Lviv Polytechnic National University Institutional Repository. – Режим доступу : <http://ena.lp.edu.ua>. – Назва з екрану.
21. Мельник М.В. Ревизия и контроль : [учебник] / М.В. Мельник, А.С. Пантелеев, А.Л. Звездин ; [под ред. проф. М.В. Мельник]. – М. : КНОРУС, 2007. – 640 с.
22. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку запасів. Затверджені наказом М-ва фінансів України від 23.01.2015 р. № 11 [Електронний ресурс] : Інтерактивна бухгалтерія LIGA ZAKON. – Режим доступу: <https://ips.ligazakon.net/document/view/MF15004?an=1>. – Назва з екрану.
23. Методичні рекомендації з формування складу витрат та порядку їх планування в торговельній діяльності. Затв. Наказом Міністерства економіки України від 02.03.2010 р. № 226 [Електронний ресурс] : Закони України Інформаційно-правовий портал. – Режим доступу: <http://www.uazakon.com/big/text1380/pg1.htm>. – Назва з екрану.
24. Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства: Наказ Міністерства фінансів України 27 червня 2013 р. № 635 [Електронний ресурс] : Міністерство фінансів України. – Режим доступу: http://195.78.68.18/minfin/control/uk/publish/article?art_id=382876&cat_id. – Назва з екрану.
25. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку 2000 / Пер. з англ. за ред. С.Ф. Голова. – К. : ФПБАУ, 2000. – 1820 с.
26. Мілаш І. В., Красноусов А. В. Стратегічне управління витратами підприємств роздрібної торгівлі: монографія / І. В. Мілаш, А. В. Красноусов. – Х. : ХДУХТ, 2015. – 286 с.
27. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності. Затв. Наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. [Електронний ресурс] : Інтерактивна

бухгалтерія LIGA ZAKON. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/RE22868.html. – Назва з екрану.

28. Нестеренко М. Промоакція, або Маркетинговий «бабах» та його облік [Електронний ресурс] : Factor Податки та бухгалтерський облік, 2017, № 100. - Режим доступу: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2017/december/issue-100/article-32723.html>. – Назва з екрану.
29. Нестеренко М. Щось краще, ніж нічого, або Облік «збиткового» продажу [Електронний ресурс] : Factor Податки та бухгалтерський облік, 2017, № 100. - Режим доступу: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2017/december/issue-100/article-32720.html>. – Назва з екрану.
30. Ольховик О. Витрати на мерчандайзинг [Електронний ресурс] : Factor Податки та бухгалтерський облік, 2017, № 100. - Режим доступу: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2017/december/issue-100/article-32717.html>. – Назва з екрану.
31. Ольховик О. Інтернет-просування товару [Електронний ресурс] : Factor Податки та бухгалтерський облік, 2017, № 100. - Режим доступу: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2017/december/issue-100/article-32719.html>. – Назва з екрану.
32. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. Затв. Наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 р. № 291 [Електронний ресурс] : Інтерактивна бухгалтерія. – Режим доступу: <http://www.interbuh.com.ua/ua/documents/onemanuals/35092>. – Назва з екрану.
33. Податковий кодекс України № 2755-VI від 02.12.2010 р. : [Електронний ресурс]: Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, № 13-14, № 15-16, № 17, ст.112). – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>. – Назва з екрану.
34. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати». Затв. Наказом Міністерства фінансів України № 318 від 31.12.99 р. [Електронний ресурс] : Інтерактивна бухгалтерія LIGA ZAKON. – Режим доступу: <https://ips.ligazakon.net/document/view/REG4248>. – Назва з екрану.
35. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби». Затв.

- Наказом Міністерства фінансів України № 92 від 27.04.00 р. [Електронний ресурс] : Інтерактивна бухгалтерія LIGA ZAKON. – Режим доступу: <https://ips.ligazakon.net/document/view/REG4509>. – Назва з екрану.
36. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи». Затв. Наказом Міністерства фінансів України № 242 від 18.10.99 р. [Електронний ресурс] : Інтерактивна бухгалтерія LIGA ZAKON. – Режим доступу: <https://ips.ligazakon.net/document/view/REG4043>. – Назва з екрану.
37. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси». Затв. Наказом Міністерства фінансів України № 246 від 20.10.99 р. [Електронний ресурс] : Інтерактивна бухгалтерія LIGA ZAKON. – Режим доступу: <https://ips.ligazakon.net/document/view/REG4044>. – Назва з екрану.
38. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні. Закон України від 16.07.99 р. № 996-XIV [Електронний ресурс] : Інтерактивна бухгалтерія LIGA ZAKON – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T172164.html. – Назва з екрану.
39. Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо удосконалення деяких положень. Закон України від 5.10.2017 р. № 2164 [Електронний ресурс] : Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 44, ст.397. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2164-19>. – Назва з екрану.
40. Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів. Закон України від 19.12.1995 р. № 481 [Електронний ресурс] : Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1995, N 46, ст. 345. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/481/95-%D0%B2%D1%80/page>. – Назва з екрану.
41. Ромашко О.М. Оцінка та облік витрат за міжнародними стандартами звітності/ О. Ромашко [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://sophus.at.ua/publ/2013_04_18_19_kampodilsk/sekcija_3_2013_04_18_19/problems_oci_nki_ta_obliku_vitrat_za_mizhnarodnimi_standartami_zvitnosti/23-1-0-

510. – Назва з екрану.
42. Свіріденко А. Бонуси покупцям: як бути, якщо «і хочеться, і колеться» [Електронний ресурс] : Factor Податки та бухгалтерський облік, 2017, № 100. - Режим доступу: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2017/december/issue-100/article-32718.html>. – Назва з екрану.
43. Столяр Л.Г. Організація внутрішнього контролю / Л.Г. Столяр [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://intkonf.org/stolyar-lg-organizatsiya-vnutrishnogo-kontrolyu>. – Назва з екрану.
44. Фірсова Н.В. Удосконалення обліку витрат підприємств роздрібної торгівлі споживчої кооперації України. Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. - 2016. - № 4. С. 122 – 128.
45. Футоранська Ю.М. Окремі аспекти державного регулювання у сфері внутрішнього фінансового контролю в Україні / Ю.М. Футоранська // Фінансовий контроль. – 2009. – № 2 (31). – С. 20 – 24.
46. Экономика торговой отрасли : учебник для бакалавров /Р. И. Шакланова, В. В. Юсова. – М. : Издательство Юрайт, 2015. – 467 с. – Серия : Бакалавр. Базовый курс. [Електронний ресурс] : Biblio-online.ru. – Режим доступу: http://stud.com.ua/67266/ekonomika/ ekonomika_torgovelnoyi_galuzi. – Назва з екрану.